

Суддівський корпус: чи можливе оновлення?

30 жовтня Конституційна комісія ухвалила проект змін до Основного Закону в частині судової реформи. Вони враховують «усі принципи пропозиції» висновку Венеціанської комісії, одержаного кількома днями раніше.

22

Мета конституційних змін – деполітизація та забезпечення незалежності судової влади, усунення Президента й парламенту від процесу призначення суддів (у глави держави залишаться тільки церемоніальні функції). У проекті чіткіше визначено повноваження суддівського корпусу, процедуру звільнення суддів виключно за рішенням Вищої ради правосуддя (ця наступниця Вищої ради юстиції стане ключовим органом у вирішенні питань суддівської кар'єри), а суддівський імунітет обмежено лише до функціонального. За рекомендацією міжнародних експертів, у проекті однією з підстав звільнення судді є порушення ним обов'язку надати відомості, які пояснюють походження його майна.

Також у середньостроковій перспективі визначено перехід із чотири- до триланкової судової системи, реформування інститутів прокуратури, адвокатури й системи виконання судових рішень, а також удосконалення діяльності Конституційного Суду.

За результатами засідання Конституційна комісія ухвалила запропонований робочою групою проект змін і після техніко-юридичного доопрацювання направить його Президентові України для розгляду. Втім,

зрозуміло, що перспектива повноцінної судової реформи насамперед залежить від ситуації у Верховній Раді. Нескладно спрогнозувати: знайти 300 голосів для підтримки конституційних змін сесійною залогою – фактично непосильне завдання.

Тож не випадково Голова Верховної Ради Володимир Гройсман запропонував уже зараз, не чекаючи змін Основного Закону, провести публічний конкурс і фаховий відбір суддів за прикладом нової поліції.

Очільник парламенту пояснив: нині до законодавчого органу надійшло 253 подання про звільнення суддів, у яких завершився термін повноважень, і 547 подань щодо безстрокового обрання суддів.

– Якщо ми поєднаємо ці два питання, то отримаємо понад 800 вакансій у судовій системі України – це десята частина суддівського корпусу. І згідно із Законом «Про забезпечення права на справедливий суд» зможемо запровадити вже зараз абсолютно відкриті конкурси суддів, які публічно доведуть свою професійність і відданість професії, – підкреслив Володимир Гройсман.

Igor BEKKER.

Проблеми попереднього конституційного контролю законопроектів про внесення змін до Конституції України

Стаття присвячена проблематиці здійснення попереднього конституційного контролю законопроектів про внесення змін до Основного Закону. Актуальні питання, на яких робиться акцент, – відсутність повноцінного правового регулювання процедури перевірки таких законопроектів Конституційним Судом України та неповне усвідомлення суб'єктами законодавчої ініціативи юридичної сили та правових наслідків відповідних рішень органу конституційного контролю. У статті досліджуються практика Конституційного Суду з розгляду відповідної категорії справ та перспективи прийняття законопроектів, що були об'єктом конституційного контролю, на основі чого окреслено проблеми, які з цього випливають, та запропоновано варіанти їх розв'язання.

Ключові слова: проект закону України про внесення змін до Конституції України; попередній конституційний контроль; акти Конституційного Суду України; застереження Конституційного Суду України; конституційний процес.

Сергій РІЗНИК,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри конституційного права Львівського національного університету імені Івана Франка